

Omavalvontasuunnitelma Lastenkoti Kivimäki

Sisällys

1. Palveluntuottajaa koskevat tiedot.....	4
1.1 Palveluntuottajan perustiedot.....	4
1.2 Palveluyksikön perustiedot	4
2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä seuranta.....	5
3.Toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet.....	6
4.Riskienhallinta.....	7
4.1 Riskien ja epäkohtien tunnistaminen.....	7
4.2 Riskienhallinnan työnjako ja vastuut	9
4.3 Riskien, vaaratapahtumien ja epäkohtien käsitteleminen ja korjaavat toimenpiteet.....	10
4.4 Vakavien vaaratapahtumien tutkinta	11
4.5 Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus.....	11
5. Asiakkaan asema ja oikeudet.....	12
5.1 Palvelutarpeen arviointi	12
5.2 Hoito- ja kasvatussuunnitelma	12
5.3 Asiakkaan Itsemääräämisoikeus	13
5.4 Itsemääräämisoikeuden rajoittamisen periaatteet ja käytännöt.....	14
5.5 Rajoitustoimenpiteiden kirjaaminen ja raportointi	15
5.7 Asiakkaan kohtelu	16
5.8 Asiakkaan osallisuus	16
5.9 Palautetiedon huomioiminen toiminnan kehittämisessä.....	17
5.10 Asiakkaan oikeusturva.....	17
6. Palvelun sisällön omavalvonta	20
6.1 Toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen.....	20
6.2 Terveellinen ravitsemus.....	21
6.4 Siivous- ja pyykinhuolto	22
6.5 Fyysisen terveyden edistäminen ja sairaudenhoito.....	22
6.6 Lääkehoito.....	22
6.7 Asiakasvarat ja asiakkaan omaisuus	24
6.8 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi	24
7. Asiakasturvallisuus.....	25
7.1 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta	26
7.2 Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen.....	27
7.3 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen	28
7.4 Toimitilat ja välineet	29
7.5 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö	30

7.6 Terveysthuollon laitteet ja tarvikkeet.....	31
8. Asiakastietojen käsittely ja tietosuojat 32	32
9. Yhteenveto kehittämissuunnitelmasta	33
10. Omavalvontasuunnitelman hyväksyntä	33

1. Palveluntuottajaa koskevat tiedot

1.1 Palveluntuottajan perustiedot

Kairos Lastensuojelupalvelut Oy
Y-tunnus: 2222624–6

Palveluntuottajan yhteystiedot:
Oikotie 189, 07590 Askola
Toimitusjohtaja Simo Tuominen
050 356 4658, simo.tuominen@kairos.fi

1.2 Palveluyksikön perustiedot

Lastenkoti Kivimäki
Pornaistentie 149, 04660 Numminen (Mäntsälä)

Yksikön vastuhenkilö:

Lastenkodin johtaja
Miia Wetterbro
044 083 2641, miia.wetterbro@kairos.fi

Vastaava ohjaaja
Salla Linjamaa
041 315 1046, salla.linjamaa@kairos.fi

Ohjaajat
044 533 5940, ohjaajat@kairos.fi

Palveluyksikön ja omavalvontasuunnitelman kattamat palvelut ja asiakasryhmät, joille palvelua tuotetaan:

Lastensuojelun sijaishuollon erityistason yksikkö. 7 asiakaspaikkaa. 8–17-vuotiaille lapsille ja nuorille.

Valviran luvan myöntämisaikakohta: 2.2.2009

Palvelu, johon lupa on myönnetty:

Yksityisten ympärivuorokautisten sosiaalipalveluiden tuottaminen

2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä seuranta

Lastenkoti Kivimäen omavalvontasuunnitelman laatimisesta, päivittämisestä ja seurannasta vastaa lastenkodin johtaja Miia Wetterbro yhdessä henkilökunnan kanssa. Suunnitelman sisältöä ja sen eri osa-alueita käydään säännöllisesti läpi tiimipäivissä, joissa henkilöstö voi esittää mielipiteitään ja kehittämis ehdotuksiaan ennen suunnitelman julkaisemista. Yhdessä laadittu omavalvontasuunnitelma sitouttaa työntekijät toimimaan laadukkaasti yhteisten tavoitteiden mukaisesti ja tukee Lastenkoti Kivimäessä tuotettavan erityistason sijaishuollon kehittämistä ja valvontaa.

Omavalvontasuunnitelma päivitetään vähintään kerran vuodessa tai aina tarvittaessa, jos toiminnassa tapahtuu muutoksia. Päivitykset tehdään vuosikellon mukaisesti, ja seuraava päivitys toteutetaan huhtikuussa 2026. Suunnitelman ajantasaisuudesta ja hyväksymisestä vastaa yksikön johtaja.

Omavalvontasuunnitelma on julkinen asiakirja, joka on nähtävillä Lastenkoti Kivimäen verkkosivuilla osoitteessa www.kairos.fi/yhteystiedot. Lisäksi suunnitelma on paperisena versiona kaikkien saatavilla yksikön yhteisissä tiloissa lasten kansiossa, yhdessä hyvän kohtelun suunnitelman kanssa. Omavalvontasuunnitelmaan perehdyttäminen on osa työntekijöiden perehdytysohjelmaa, ja työntekijät kuittaavat tutustuneensa siihen lukukuittauksin. Suunnitelma esitellään myös uusille lapsille ja heidän huoltajilleen.

Lastenkoti Kivimäkeen on laadittu hyvän kohtelun suunnitelma osana omavalvontaa. Se on viimeksi päivitetty tammikuussa 2025 yhdessä lasten kanssa. Päivitystyö toteutettiin kahdessa osassa: ensin tarkasteltiin suunnitelman sisältöä kirjallisesti ja sen jälkeen teemaa käsiteltiin toiminnallisessa taidepajassa, jossa lapset maalasivat tauluja aiheesta hyvä kohtelu ja toteuttivat yhteisen "hyvän kohtelun takin", johon koottiin turvaa ja välittämistä kuvaavia sanoja.

Lastenkoti Kivimäen johtaja vastaa Lastenkoti Kivimäen laadukkaaseen sijaishuollon toteutuksesta yhdessä vastaavan ohjaajan kanssa. Vastaava ohjaaja sijaistaa yksikön johtajaa hänen lomiansa aikana ja loma-ajat hoidetaan aina limittäin, niin että Kivimäessä on aina tavoitettavissa oleva esihenkilö. Lastenkodin johtaja ja vastaava ohjaaja työskentelevät yksikössä ja ovat niin henkilöstön kuin asiakkaidenkin tavoitettavissa.

Lastenkodin johtaja vastaa yksikön päivittäisestä toiminnasta ja sen lainmukaisuudesta. Johtaja huolehtii siitä, että palvelut täyttävät lastensuojelulain, yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain ja hyvinvointialueen sopimusehtojen mukaiset vaatimukset. Johtaja seuraa toiminnan käytännön toteutusta osallistumalla arjen

työskentelyyn, seuraamalla kirjaamista ja varmistamalla, että henkilöstö noudattaa ajantasaisia ohjeistuksia ja toimintamalleja. Toimintaa ja palvelun laatua arvioidaan kuukausittain pidettävissä tiimipalavereissa, jatkuvasti arjen keskusteluissa sekä säännöllisissä johtoryhmän palavereissa, joissa kehitetään toimintaa edelleen.

Lastenkodissa on käytössä palvelevan johtamisen malli, jossa korostetaan työntekijöiden hyvinvointia, osallisuutta ja motivaatiota. Palveleva johtaja asettaa etusijalle henkilöstön onnistumisen ja yhteisön hyvinvoinnin, mikä luo pohjan laadukkaalle työlle ja hyvälle tulokselle. Tämä johtamistapa tukee arvostavaa ja yhteisöllistä työilmapiiriä, jossa jokainen toimii toisiaan tukien.

Omavalvontasuunnitelman versiot ja niiden muokkaukset löytyvät yrityksen verkkosivuilta, ja ajantasainen versio on aina nähtävillä yksikön yhteisissä tiloissa. Lisäksi kaikki versiot tallennetaan ohjaajien OneDrive-omavalvontakansioon, jossa ne numeroidaan ja säilytetään. Näin varmistetaan suunnitelman läpinäkyvyys, ajantasaisuus ja seurattavuus.

Tämä omavalvontasuunnitelma on päivätty 13.11.2025 ja on toinen päivitetty versio kesäkuussa 2025 julkaistusta omavalvontasuunnitelmasta.

3.Toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet

Lastenkoti Kivimäki on Mäntsälässä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella sijaitseva 7-paikkainen yksityinen lastensuojelun erityisyksikkö, joka tarjoaa mahdollisuuden edistää lasten ja nuorten hyvinvointia sekä auttaa heitä löytämään polun kohti tasapainoista elämää. Palvelu tuotetaan ostopalveluna hyvinvointialueille. Erityisyksikössämme yhdistyvät syvä asiantuntemus, yksilöllinen tuki ja kodinomaisuus, jotka luovat lapsille turvallisen ja kuntoutumista tukevan ympäristön.

Olemme erikoistuneet lasten ja nuorten mielenterveyden sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen haasteisiin, ja tarjoamme erityisosaamista neuropsykiatristen ja neuropsykologisten vaikeuksien, kuten ADHD:n, kehitysviiveiden ja käyttäytymisongelmien hoidossa. Asiakaskuntamme koostuu 8–17-vuotiaista lapsista ja nuorista, jotka eivät tarvitse sairaalahoitoa, mutta hyötyvät syvällisestä mielenterveyden asiantuntemuksesta matkallaan kohti parempaa elämänlaatua. Lastenkoti Kivimäessä tehdään tiivistä yhteistyötä lasten läheisverkostojen, hyvinvointialueiden sosiaalityöntekijöiden sekä koulujen, terveydenhuollon ja mielenterveyspalveluiden kanssa. Tavoitteenamme on tarjota laadukasta ja turvallista sijaishuoltoa, joka tukee lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja itsenäistymistä.

Lastenkoti Kivimäen toimintaa ohjaavat arvot ovat turvallisuus, välittäminen, oikeudenmukaisuus ja toivo. Ne muodostavat perustan lasten hyvinvoinnille, kuntoutumiselle ja kasvuille. Turvallisuus tarkoittaa ennakoitavaa arkea ja selkeitä rajoja, jotka luovat lapsille fyysisen ja psyykkisen turvan. Välittäminen näkyy aidossa läsnäolossa ja lämpimässä vuorovaikutuksessa lasten kanssa. Jokainen lapsi kohdataan yksilönä ja hänen hyvinvointinsa asetetaan etusijalle. Oikeudenmukaisuus merkitsee tasapuolista kohtelua, läpinäkyvyyttä ja lasten osallisuuden vahvistamista heidän omissa asioissaan. Toivo puolestaan ohjaa kaikkea toimintaamme: haluamme tarjota lapsille uskoa tulevaisuuteen ja mahdollisuuden nähdä itsensä arvokkaina ja kykenevinä rakentamaan hyvää elämää.

Lastenkoti Kivimäen teoreettisena viitekehyksenä toimii traumainformoitu työote. Traumainformoitu työote on nykyaikainen, tutkimustietoon perustuva lähestymistapa lasten ja nuorten hoitoon ja kuntoutukseen. Tiedämme, että moni meille sijoitettu lapsi on kokenut elämässään vaikeita ja turvattomia tilanteita, jotka vaikuttavat heidän käyttäytymiseensä, tunne-elämäänsä ja kykyynsä luottaa aikuisiin. Tästä syystä koko työryhmämme toimii ymmärryksen, arvostavan kohtaamisen ja ennakoitavuuden periaatteilla. Traumainformoitu työote on tapa katsoa lasta kokonaisuutena, nähdä hänen historiansa ja tulevaisuuden mahdollisuudet. Rakennamme lapsille ja nuorille polkuja, joissa menneisyys ei määritä tulevaisuutta, vaan jokaisella on mahdollisuus kokea turvallisuutta, hyväksyntää ja toivoa.

Lastenkoti Kivimäessä korostetaan pitkäjänteistä työskentelyä ja lapsen osallisuutta omaan elämäänsä liittyvissä päätöksissä. Jokaiselle lapselle nimetään omaohjaaja, jonka tehtävänä on tukea lasta arjessa, ylläpitää yhteyttä läheisiin ja varmistaa, että lapsen ääni kuuluu kaikessa suunnittelussa ja päätöksenteossa.

Kivimäessä painotetaan yhteisöllisyyttä, arkirutiinien ennakoitavuutta ja kuntouttavaa otetta. Toimintaa arvioidaan säännöllisesti yhteistyössä hyvinvointialueiden, huoltajien ja henkilöstön kanssa, jotta palvelun laatu ja turvallisuus pysyvät korkealla tasolla.

4. Riskienhallinta

4.1 Riskien ja epäkohtien tunnistaminen

Omavalvonta ja asiakasturvallisuus perustuvat riskienhallintaan. Riskien tunnistamista ja ennakointia ajatellen Kivimäessä on laadittu riskiarvioanalyysi, missä on eritelty erikseen henkilöstöön, lääkehoitoon, palveluntuottamiseen, asiakasturvallisuuteen, tietosuojaan, tiedonkulkuun ja kiinteistöön liittyvät riskit. Riskiarvioanalyysi on laadittu kirjallisena ja se säilytetään omavalvontakansiossa. Analyysi sisältää yksityiskohtaista

tietoa, joten tietojen arkaluonteisuuden vuoksi riskiarvioanalyysiä ei julkaista julkisesti omavalvontasuunnitelman yhteydessä, mutta se on henkilökunnan ja valvontaviranomaisten saatavilla.

Riskienhallintaa täydentävät seuraavat kirjalliset toimintaohjeistukset, miten eri tilanteissa tulee toimia.

Luettelo riskienhallinnan/Omavalvonnan toimeenpanon ohjeista:

- työvuorojen tehtävät ja työnkuvat
- säännöt ja käytännöt
- määräys lastensuojelulain mukaisista rajoitustoimista
- varhaisen tuen malli
- työhyvinvointisuunnitelma
- koulutussuunnitelma
- kirjausohje
- tietoturvaohje ja tietoturvasuunnitelma
- ohje asiakirjojen säilyttämisestä
- toimintaohje lapsen karkailutilanteessa
- siivoussuunnitelma ja omavalvonta
- kemikaalirekisteri
- hygieniaohjeistus infektioiden ehkäisyyn
- ohjeistus kuljettamisesta
- lääkehoitosuunnitelma
- pelastussuunnitelma
- toiminta uhka- ja väkivaltatilanteessa ohje
- palo- ja pelastussuunnitelma
- valmiussuunnitelma
- perehdytysuunnitelma
- uhka- ja vaaratilanneohjeistus
- tapaturmaohjeistus
- hyvän kohtelun suunnitelma

Riskienhallinnan edellytyksenä on, että työyhteisössä on avoin ja turvallinen ilmapiiri, jossa sekä henkilöstö, että lapset ja heidän läheisensä uskaltavat tuoda esille laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä epäkohtia. Turvallisen ilmapiirin luomisen kannalta on tärkeää, että perheillä on mahdollisuus tulla tutustumaan ja vierailemaan sekä saada tietoa lastenkodin käytännöistä. Keskustellessa otetaan huomioon asioiden puheeksi ottaminen kunnioittavasti ja arvostavasti sekä kulttuurisensitiivisesti. Lasten ja nuorten kokemukset koskien omaa hoitoa, tulee ottaa vakavasti ja epäkohtiin puututaan välittömästi. Jokaisella lapsella tulee olla mahdollisuus osallistua nuorten kokoukseen ja nostaa esiin itseään askarruttavia asioita, kannustavassa ja vastaanottavassa ilmapiirissä.

Turvallisen ilmapiirin ylläpitämisessä on keskeistä, että esihenkilötyö tukee työntekoa ja työyhteisössä tuetaan kaikkia sen jäseniä. Työt ja vastualueet on määritelty ja niitä tarkastellaan säännöllisesti. Tavoitteena on avoin vuorovaikutus ja sujuva tiedonkulku. Toiminnan arvioimiselle ja kehittämiselle varataan yhteistä aikaa.

4.2 Riskienhallinnan työnjako ja vastuut

Lastenkodin riskienhallinnassa laatua ja asiakasturvallisuutta parannetaan tunnistamalla ennalta työvaiheet, joissa toiminnalle asetettujen vaatimusten ja tavoitteiden toteutuminen on vaarassa. Haittatapahtumat kirjataan ja raportoidaan ja niiden pohjalta hoidetaan tarvittavat jatkotoimenpiteet. Riskienkartoitus tehdään vuosittain yhdessä työyhteisön kanssa ja siitä huolehtii turvallisuusvastaava.

Lastenkodille on nimetty turvallisuusvastaava, jonka tehtävänä on huolehtia siitä, että työntekijöillä on riittävästi tietoa turvallisuusasioista. Toimitusjohtaja huolehtii, että toiminnan turvallisuuden varmistamiseen on osoitettu riittävästi taloudellisia resursseja. Lastenkodin johtaja yhdessä koko työyhteisön kanssa vastaa myönteisen asenneilmapiirin luomisesta epäkohtien ja turvallisuuskysymysten käsittelyyn. Kaikki työntekijät osallistuvat turvallisuustason ja riskien arviointiin ja turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen. Turvallisuusvastaava on vastuussa turvallisuusasioista. Turvallisuusvastaava vastaa myös pelastussuunnitelman mukaisten turvallisuuskävelyiden toteuttamisesta työyhteisölle säännöllisesti.

Riskienhallinta vaatii koko työyhteisöltä:

- jatkuvaa havainnointia
- epäkohtien välitöntä esille tuomista
- epäkohtien korjaamiseen ryhtymistä välittömästi

- annettujen ohjeiden ja määräysten noudattamista
- omasta ja toisten turvallisuudesta huolehtimista
- työvälineiden asianmukaista käyttöä

Riskienhallinnan luonteeseen kuuluu, ettei työ ole koskaan valmista. Koko yksikön henkilökunnalta vaaditaan sitoutumista, kykyä oppia virheistä sekä muutoksessa elämistä, jotta turvallisten ja laadukkaiden palveluiden tarjoaminen on mahdollista. Eri ammattiryhmien asiantuntemus saadaan hyödynnetyksi ottamalla henkilökunta mukaan omavalvonnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen.

Henkilöstön riskienhallinnan osaaminen varmistetaan perehdytyksellä, koulutuksella, johtamisella, sekä erilaisilla turvallisuusohjeilla ja suunnitelmilla.

4.3 Riskien, vaaratapahtumien ja epäkohtien käsitleminen ja korjaavat toimenpiteet

Työntekijä ilmoittaa havaitsemansa turvallisuutta vaarantavat tapahtumat esihenkilölle saman työvuoronsa aikana, jolloin havainto on tehty. Ilmoitus tapahtuu täyttämällä asiakastietojärjestelmä Nappulassa poikkeamien, vaaratapahtumien ja läheltä piti-tilanteiden dokumentointiin, käsittelyyn ja seurantaan liittyvät lomakkeet.

Asiakastietojärjestelmä Nappulassa tai ohjaajien One Drivessä on seuraavat lomakkeet:

- Epäkohtailmoitus: epäkohta, kun toiminnassa ilmenee asiakasturvallisuutta olennaisesti vaarantavia epäkohtia, kuten asiakkaan epäasiallista kohtaamista.
- Uhka- ja vaaratilanelomake: uhkaava tai vaarallinen tilanne, joka kohdistuu joko henkilökuntaan tai asiakkaisiin. Lomakkeella ilmoitetaan myös, läheltä piti -tilanteet.
- Tietosuoja-/tietoturvapoikkeama: tapahtumat, joissa henkilötietojen salassapito on vaarantunut sekä havaitut poikkeamat ohjelmistoissa tai laitteissa, joilla on voinut olla vaikutusta henkilötietojen salassapitoon.
- Lääkepoikkeama: poikkeamalomake täytetään, kun lääkkeenanto- tai jakotilanteessa havaitaan poikkeama.
- Kiinteistöpoikkeama: Kun kiinteistössä havaitaan poikkeamia, jotka vaativat huoltoa tai korjausta. Nämä poikkeamailmoitukset lähetetään säännöllisesti toimitusjohtajalle.

Laatupoikkeamien, epäkohtien, läheltä piti -tilanteiden ja haittatapahtumien varalle määritellään korjaavat toimenpiteet, joilla estetään tilanteen toistuminen jatkossa. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa tilanteiden syiden selvittäminen ja tätä kautta menettelytapojen muuttaminen turvallisemmiksi. Vaaratapahtumailmoitukset, läheltä piti tilanteet ja muut mahdolliset poikkeamat kirjataan Nappula asiakastietojärjestelmään ja ne käydään läpi työryhmän säännöllisissä tiimipäivissä. Yhteisen keskustelun tavoitteena on selvittää tapahtumaan johtaneet juurisyyt ja oppia tilanteesta tulevaisuutta ajatellen.

4.4 Vakavien vaaratapahtumien tutkinta

Vakavien vaaratapahtumien tutkinta on asiakasturvallisuuden keskeisin menettely. Jotta vaaratapahtumista voidaan oppia edellyttää se jatkuvaa seurantaa turvallisuusasioissa pienempien riskien osalta ja perusteellisempaa tutkintaa vakavien vaaratapahtumien osalta. Lastenkoti Kivimäessä noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön laatimaa ohjeistusta vakavien vaaratapahtumien tutkintaan.

Vakavien vaaratapahtumien tutkinta perustuu juurisyyanalyysiin, missä ei etsitä yksittäisiä syyllisiä, vaan pyritään tunnistamaan kaikki ne kohdat, mitkä ovat vaikuttaneet vaaratapahtuman syntyyn aina turvallisuuden hallinnasta johtamiseen ja toiminnan suunnitteluun sekä toteutukseen.

Vakavan vaaratapahtuman sattuessa työntekijää ohjeistetaan soittamaan lastenkodin johtajalle, jotta selvitysprosessi voidaan aloittaa mahdollisimman pikaisesti. Lastenkodin johtaja keskustelee uhka- ja vaaratilanteessa olleiden työntekijöiden kanssa tai koko työyhteisön kesken tiimissä. Lastenkodin johtaja arvioi, onko tapahtumalla vaikutusta hoitoon ja kasvatukseen sekä järjestää tarvittaessa neuvottelun lapsen, läheisten ja lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Lisäksi vaaratilanteet käsitellään aina henkilöstön kokouksessa. Tarvittaessa tehdään rikosilmoitus. Kriisiapua ja tilanteiden jälkipuintia työyhteisölle ostetaan tarvittaessa työterveyshuollon kautta. Työyhteisö on ohjeistettu matalalla kynnyksellä ilmoittamaan havaitsemistaan puutteista, vioista ja mahdollisista riskeistä turvallisuusvastaavalle. Turvallisuusvastaava ryhtyy viipymättä toimenpiteisiin turvallisuusriskien korjaamiseksi.

4.5 Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annettu laki (741/2023) 29 § velvoittaa palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai alihankkijana toimivan henkilön ilmoittamaan viipymättä palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen

epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa tai muun lainvastaisuuden.

Epäkohdalla tarkoitetaan esimerkiksi asiakkaan epäasiallista kohtaamista, asiakasturvallisuudessa ilmeneviä puutteita, asiakkaan kaltoin kohtelua (fyysinen, psyykkinen tai henkinen kaltoinkohtelu), asiakkaan aseman ja oikeuksien toteuttamisessa olevia vakavia puutteita, asiakkaan perushoidossa olevia vakavia puutteita, toimintakulttuurista johtuvia asiakkaalle vahingollisia toimia, henkilöstön määrä ei täytä lain edellyttämää määrää tai se ei vastaa asiakkaiden palvelutarpeeseen.

Lastenkoti Kivimäen henkilökunta on tietoinen omasta ilmoitusvelvollisuudestaan koskien epäkohtia ja asiakasturvallisuutta mahdollisesti vaarantavista tai haittaavista asioista. Työntekijät kuittaavat erillisellä perehtymislomakkeella ymmärtävänsä oman vastuunsa ilmoitusvelvollisuudesta epäkohtia havaitessaan. Tämä lomake allekirjoitetaan ensimmäisessä työvuorossa yhdessä salassapitosopimuksen kanssa.

Ilmoitusvelvollisuudesta on laadittu erillinen kirjallinen ohjeistus, joka on osa perehtymissuunnitelmaa ja epäkohtailmoituksia varten on laadittu lomake, jonka työntekijä lähettää sähköpostilla lastenkodin johtajalle. Henkilökunnan epäkohtailmoituksiin lastenkodin johtaja antaa kirjallisen vastineen, jotta työntekijä tietää, miten asiaan on reagoitu ja miten asian käsittelyä mahdollisesti jatketaan. Yksikön esihenkilö vie tarvittaessa asioita eteenpäin muille asiaan liittyville tahoille.

5. Asiakkaan asema ja oikeudet

5.1 Palvelutarpeen arviointi

Lastensuojelun tarve arvioidaan sosiaalihuoltolain mukaisesti palvelutarpeen arvioinnissa. Vastuu erityistä tukea tarvitsevan lapsen lastensuojelun tarpeesta on sosiaalityöntekijällä. Lapsi perheineen otetaan mukaan arviointiprosessiin. Lapsi osallistuu kaikkiin häntä koskevien suunnitelmien tekemiseen. Lapsen ja läheisten toiveet huomioidaan lapsen hoitoon ja kasvatukseen liittyvissä asioissa lapsen parhaimman edun toteutumiseksi.

5.2 Hoito- ja kasvatussuunnitelma

Lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle tehdään erillinen hoito- ja kasvatussuunnitelma, joka täydentää lastensuojelulain 30 §:n mukaista asiakassuunnitelmaa. Lastenkodin johtaja ja lapsen omaohjaajat vastaavat hoito- ja

kasvatussuunnitelmien kirjoittamisesta, lisäksi koko työyhteisö vastaa sen toteuttamisesta ja arvioimisesta.

Lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelmassa mainittujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan päivittäisraportoinnin pohjalta tehtävissä kuukausiarvioinneissa, jotka omaohjaajat laativat ja käyvät lapsen kanssa läpi. Lapsen näkemys ja mielipide kirjataan kuukausiarvioihin.

Hoito- ja kasvatussuunnitelmaan merkittyyä tavoitteita ja niiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti myös yhdessä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän, lapsen sekä läheisten kanssa ja suunnitelmaa päivitetään sen mukaisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Hoito- ja kasvatussuunnitelmat kirjataan asiakastietojärjestelmään, josta ne ovat koko henkilökunnan nähtävissä. Suunnitelmat käydään läpi tiimissä kaksi kertaa vuodessa. Paikalla on tällöin kaikki kasvatustyössä mukana olevat työntekijät. Tiimissä käydään läpi omaohjaajien koostama suunnitelma, jota täydennetään ja sovitaan millä keinoin lähdetään nuoren asioissa yhdessä työskentelemään. Omaohjaajatyötä tukevat kerran kuukaudessa pidettävät minitiimit, joissa omaohjaajilla on yhteistä aikaa suunnitella oman lapsensa tavoitteellista työskentelyä. Lastenkodin johtaja valvoo, että henkilöstö toimii sovittujen pelisääntöjen mukaisesti.

Asiakassuunnitelmiin ja hoito- ja kasvatussuunnitelmiin perehtyminen on olennainen osa ohjaus- ja asiakastyötä. Suunnitelmiin perehtyminen on jokaisen työntekijän vastuulla. Lasten asioita käydään läpi myös yksikön tiimipäivissä, jolloin kaikki ovat tietoisia lapsen hoitoon ja kasvatukseen liittyvistä mahdollisista muutoksista.

5.3 Asiakkaan Itsemääräämisoikeus

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, yhdenvertaisuuteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Itsemääräämisoikeudella tarkoitetaan yksilön oikeutta määrätä omasta elämästään sekä oikeutta päättää itseään koskevista asioista.

Lastenkodin työryhmän tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lastenkoti Kivimäessä jokainen lapsi osallistuu omien asioidensa käsittelyyn oman ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti. Lapsen muuttaessa lastenkotiin, omaohjaaja selvittää hänen oikeutensa ja velvollisuutensa.

Lapsille järjestetään säännöllisesti nuorten kokouksia, joissa he yhdessä työntekijöiden kanssa suunnittelevat lastenkodin yhteisiä toimintatapoja. Lapsen valinnanvapautta kunnioitetaan ja mielipiteet ja yksilölliset tarpeet huomioidaan päivittäisissä toiminnoissa. Lasta kohdellaan siten, että hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan, kulttuuristaansa ja yksityisyyttään kunnioitetaan. Lapsen ja läheisten toiveet kulttuuriin ja uskontoon liittyvissä asioissa otetaan huomioon arjessa. Lasta tuetaan ja hänelle mahdollistetaan oman uskonnon harjoittaminen niin, ettei lapsen etu vaarannu.

Lastenkodin jokapäiväisessä toiminnassa huomioidaan kulttuurilliset ja uskonnolliset ruokaan, vaatteisiin ja juhlapäiviin liittyvät asiat. Lapsella on lastenkodissa oma huone, jonka sisustamiseen hän saa itse vaikuttaa ja jonka yksityisyyttä kunnioitetaan. Lasta tuetaan mieleiseen harrastustoimintaan.

Lapsen sosiaalisia suhteita tuetaan ja lastenkodissa saa käydä vierailulla. Lasten yhteydenpitoa läheisiin tuetaan hoito- ja kasvatussuunnitelmassa mainitulla tavalla. Jokaisella lapsella on käytössään oma puhelin, jonka liittymästä lastenkoti vastaa. Lisäksi kaikille yhteisessä käytössä on yksikön puhelin, tabletti ja tietokone.

Itsemääräämisoikeuden toteutumisen kokemusta seurataan joka vuosi. Lapsi täyttää palautelomakkeen itsenäisesti tai omaohjaajan tuella. Palautteet käsitellään yhdessä työyhteisön kanssa ja tarvittaessa muutetaan toimintatapoja itsemääräämisoikeuden toteutumiseksi.

5.4 Itsemääräämisoikeuden rajoittamisen periaatteet ja käytännöt

Rajoitustoimenpiteitä voidaan kohdistaa vain kiireellisesti sijoitettuun, huostaanotettuun tai hallinto-oikeuden väliaikaismääräyksellä sijoitettuun lapsen.

Lastensuojelulain (417/2007) mukaisten rajoitustoimenpiteiden keskeisenä tarkoituksena on varmistaa huostaanoton tarkoituksen toteuttaminen taikka lapsen tai toisen henkilön suojaaminen. Rajoitustoimenpiteiden tulee aina perustua lastensuojelulakiin, eikä rajoituksia voi perustella esimerkiksi laitoksen omilla säännöillä.

Yksikössä on ohjaajien luettavana lastensuojelulain mukaisten rajoitustoimenpiteiden perusteet sekä ohjeistus rajoitustoimenpiteiden toteuttamisesta. Henkilökunnalle järjestetään koulutusta lastensuojelulain mukaisista rajoitustoimenpiteistä.

Lastensuojelulain mukaiset rajoitustoimenpiteet ovat:

- Kiinnipitäminen (68 §)
- Henkilöntarkastus (66 §)
- Aineiden ja esineiden haltuunotto (65 §)

- Henkilönkatsastus (66 a §)
- Omaisuuden ja lähetysten tarkastaminen ja lähetysten luovuttamatta jättäminen (67 §)
- Liikkumisvapauden rajoittaminen, korkeintaan 7 vrk. (69 §)
- Eristäminen (70 §)

Rajoitustoimenpiteiden käyttämisen yleiset edellytykset:

- Rajoitustoimenpiteiden käyttäminen rangaistuksena on kiellettyä.
- Toimenpiteitä voidaan käyttää vain siinä määrin kuin lapsen oma tai toisen henkilön terveys tai turvallisuus tai lapsen huostaanoton tarkoituksen toteuttaminen välttämättä vaatii.
- On valittava aina lievin mahdollinen toimenpide.
- Rajoitustoimenpiteen käyttäminen on lopetettava heti, kun sen käytölle ei enää ole lain mukaisia perusteita. Toimenpidettä on myös lievennettävä heti, kun se on mahdollista. Määrääjäksi tehty päätös ei itsessään ole peruste toimenpiteen jatkamiselle. Lapsen tilannetta on seurattava jatkuvasti ja tehtävä päätös toimenpiteen lopettamisesta, jos perusteita jatkamiselle ei enää ole.
- Rajoitustoimenpiteet on toteutettava aina mahdollisimman turvallisesti ja lapsen ihmisarvoa kunnioittaen.
- Rajoitustoimenpiteitä saa käyttää vain siihen tarkoitukseen kuin kussakin säännöksessä on erikseen määritetty.

5.5 Rajoitustoimenpiteiden kirjaaminen ja raportointi

Kaikki rajoitustoimenpidepäätökset kirjataan lain edellyttämällä tavalla asiakastietojärjestelmään ja niistä raportoidaan sijoittavaa tahoa.

Rajoitustoimenpiteiden toteuttamiseksi on laadittu delegointimääräys, jota sovelletaan rajoitustoimenpiteiden toteuttamisessa ja kirjaamisessa. Työntekijät on lueteltu päätöksessä ensisijaisuusjärjestyksessä. Päätökset ja toimenpiteet annetaan tiedoksi myös lapsen huoltajille ja yli 12-vuotiaalle lapselle sekä tiedotetaan päätösten valitusmahdollisuudesta ja paikasta. Lastenkoti Kivimäessä arvioidaan vaikuttavatko rajoittamis- ja erityistoimenpidepäätökset lapsen hoito- ja kasvatussuunnitelmaan.

Tarvittaessa pyydetään lapsen sijoittavaa tahoa ja verkostoa koolle suunnitelman tarkistamiseksi. Lapsen tilanteen arviointi tapahtuu aina yhteistyössä lapsen sijoittavan tahon kanssa. Lastenkoti Kivimäessä seurataan ja arvioidaan rajoittamistoimenpiteiden määrää ja perusteita. Työskentelyssä toimitaan ennakoiden ja arvioidaan, voidaanko lapseen soveltaa muita hoito- ja kuntoutustoimenpiteitä, jotta rajoittamistoimenpiteiltä vältytään. On kuitenkin huomioitava, että mikäli rajoittamistoimenpide on lapsen hoidon,

kuntoutuksen ja lapsen edun kannalta tarpeellista, se toteutetaan. Jokainen rajoittamistoimenpide arvioidaan myös jälkikäteen pohtien olisiko tilanteessa ollut jokin muu ratkaisu tai toimenpide lapsen kannalta parempi.

5.7 Asiakkaan kohtelu

Lastenkoti Kivimäessä jokainen työntekijä perehdytetään olemassa oleviin arvoihin. Jokainen lapsi kohdataan arvostavasti, kunnioittavasti ja oikeudenmukaisesti. Lastenkodin johtajan tehtävänä on valvoa, että asiallinen kohtelu toteutuu jokaisen lapsen kohdalla. Mikäli epäasiallista kohtelua havaitaan tai lapsi tai hänen läheisensä siitä ilmoittavat, asiaan puututaan välittömästi ja asia selvitetään. Mikäli henkilökunta laiminlyö ammatillista käyttäytymistään, tulee siitä varoitus ja ilmoitus Valviraan. Mikäli kyseessä on rikosepäily, tehdään asiasta aina ilmoitus poliisille.

Mikäli lapsi kokee työntekijän taholta epäasiallista kohtelua, lastenkodin johtaja on yhteydessä vanhempiin, edustajaan tai edunvalvojaan ja lapsen asioista vastaavaan sosiaalityöntekijään. Lastenkodin johtaja käy tilanteen läpi lapsen ja työntekijän kanssa, sen jälkeen lapselle ja työntekijälle mahdollistetaan asian käsittely. Mikäli toiminnassa on korjattavaa, se korjataan muuttamalla toimintatapoja. Mikäli lapsi kokee, että epäasiallinen kohtelu jatkuu, ohjataan hänet tekemään asiasta kirjallinen muistutus toiminnanjohtajalle. Lasta neuvotaan saamaan apua ohjaajilta tai tarvittaessa sosiaali- ja potilasasiavastaavalta muistutuksen tekemiseen. Kivimäessä jokainen työntekijä on perehdytetty ilmoitusvelvollisuuskäytäntöihin. Mahdolliset muistutuksia koskevat asiakirjat säilytetään arkistossa, erillään asiakasasiakirjoista.

5.8 Asiakkaan osallisuus

Kivimäessä osallisuus tarkoittaa paitsi oikeutta saada tietoa itseä koskevista suunnitelmista, päätöksistä ja toimenpiteistä, myös mahdollisuutta ilmaista mielipiteensä ja vaikuttaa niihin. Tiedon jakaminen ja vastavuoroisuus ovat avainasemassa – vaikuttaminen on mahdotonta ilman riittävää tietoa ja mukaan pääsemistä.

Nuorten kokoukset tarjoavat konkreettisen kanavan lapsille vaikuttaa yhteisiin asioihin. Kerran kahdessa viikossa pidettävissä kokouksissa lapset pääsevät käsittelemään talon asioita ja suunnittelemaan yhteistä tekemistä. Samalla voidaan käsitellä esimerkiksi lasten oikeuksia tai terveellisiä elintapoja. Kokousten tavoitteena on luoda turvallinen ympäristö, jossa jokainen lapsi tulee kuulluksi ja nähdyksi.

5.9 Palautetiedon huomioiminen toiminnan kehittämisessä

Keräämme säännöllisesti palautetta sekä lapsilta että heidän läheisiltään mutta myös lasten sosiaalityöntekijöiltä. Palautteen keräämiseen on laadittu erilliset asiakaspalautelomakkeet. Palautetta kerätään lapsilta nuorten kokouksien yhteydessä, huoltajilta erillisellä lomakkeella, joka lähetetään kuukausikoosteiden yhteydessä ja sosiaalityöntekijöiltä asiakassuunnitelman neuvotteluiden yhteydessä. Säännöllisesti kerätty asiakaspalaute auttaa meitä arvioimaan toimintaamme ja tekemään tarvittavia parannuksia. Lapsen ja perheen kokemus on meille arvokas mittari, joka ohjaa toimintaamme ja kehittää käytäntöjämme entistä paremmiksi. Palautteet käsitellään yhdessä työyhteisön kanssa. Suullinen palaute arjessa kirjataan ja käsitellään samalla tavalla. Säännöllisesti kerättävien asiakaspalautteiden lisäksi lastenkodin internetsivuilla on erillinen palautelaatikko mitä kautta toiminnasta voi jättää palautetta. Palautteita toiminnan parantamiseksi otetaan vastaan vastaan myös sähköpostitse.

Lastenkoti Kivimäki julkaisee asiakaspalautteissa toistuvat ilmiöt ja niiden perusteella tehdyt korjaavat toimenpiteet omavalvontasuunnitelman seurantaraportissa. Omavalvontasuunnitelman seurantaraportit julkaistaan säännöllisesti 4 kuukauden välein.

5.10 Asiakkaan oikeusturva

Asiakkaalla on oikeus laadultaan hyvään palveluun ja hoitoon sekä hyvään kohteluun ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioittaen. Palvelun ja hoidon laatuun tai kohteluun liittyvät palautteet ja tyytymättömyys voidaan useimmiten selvittää avoimella keskustelulla yksikössä ja yksikön lähiesihenkilön kanssa

Lastenkoti Kivimäessä lapselle, lapsen vanhemmalle, edustajalle tai edunvalvojalle annetaan viipymättä tieto päätöksistä tai rajoituksista, kerrotaan, miksi sellainen on tehty ja kerrotaan, miten niistä voi valittaa. Lapsen oikeutta olla yhteydessä sosiaalityöntekijäänsä tuetaan ja kannustetaan ottamaan itse yhteyttä sosiaalityöntekijäänsä.

Muistutus

Mikäli asiakas on tyytymätön saamaansa palveluun, on hänellä oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle. Tarvittaessa muistutuksen tekemisessä auttaa sosiaali- ja potilasasiavastaava. Muistutuksesta tulee käydä ilmi yksityiskohtaisesti, mihin asioihin asiakas on tyytymätön saamissaan palveluissa. Muistutuksessa tulee käydä ilmi myös henkilö/henkilöt joiden toimintaan on tyytymätön. Muistutuksen voi

kirjoittaa myös lapsen läheinen tai laillinen edustaja. Muistutuksiin annetaan kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa eli noin kuukauden kuluessa.

Muistutukseen annetusta vastauksesta ei voi valittaa, eikä muistutuksen tekeminen rajoita potilaan tai asiakkaan oikeutta käyttää asiassa muita oikeusturvakeinoja. Jos asiakas ei ole tyytyväinen saamaansa vastaukseen, hän voi tehdä kantelun aluehallintovirastoon tai Valviraan. Asiakas voi tehdä kantelun ilman muistutusta, mutta muistutus on usein nopein tapa saada selvitys tilanteeseen.

Muistutuksen vastaanottaja
Lastenkodin johtaja Miia Wetterbro
Pornaistentie 149, 04660 NUMMINEN (Mäntsälä)
miia.wetterbro@kairos.fi
p. 044 083 2641

Sosiaaliasiavastaavien yhteystiedot ja tehtävät

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue:

Sosiaaliasiavastaavat:

Susanna Honkala p. 040 807 4756, susanna.honkala@keusote.fi ja Anne Mikkonen p. 040 807 4755, anne.mikkonen@keusote.fi

Puhelinajat: ma klo 12.30-15, ti-ke klo 8.30-12.00, to klo 9-15

Sosiaali- ja potilasasiavastaaville voi lähettää sähköpostia tietoturvalisest suojatulla yhteydellä käyttäen Keusoten turvapostipalvelua: <https://turvaposti.keusote.fi/>.

Lisää vastaanottajakenttään sosiaali.potilasasiavastaava@keusote.fi

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

Puhelinaika maanantaisin kello 9–13 ja torstaisin kello 9–13

Puhelinnumero: 040 514 2535

Sähköposti: asiavastaava@itauusimaa.fi

Asiakirjat on toimitettava turvapostilla, ohje turvapostin käyttöön löytyy Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen verkkosivuilta.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Sosiaali- ja potilasasiavastaavat Päijät-Hämeen hyvinvointialueella ovat: Tarja Laukkanen, Essi Lipponen, Annina Rinne ja Salla Ritala.

Sosiaaliasiavastaavan puhelinnumero: +358 38192504

maanantai, tiistai, torstai 9.00–12.00

keskiviikko 9.00–15.00

Sähköposti: asiavastaavat@paijatha.fi

Ohje turvapostin lähettämiseen Päijät-Hämeen hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Helsingin kaupunki

Yksikön päällikkö Tove Munkberg

Sosiaaliasiavastaavat: Jenni Hannukainen, Ninni Purmonen, Taru Salo, Teija Tanska, Katariina Juurioksa ja Anders Häggblom

Sähköposti: sotepe.potilasasiavastaava@hel.fi

Puhelinnumero: 09 310 43355 ma-to klo 9–11

Yhteydenottolomakkeen kautta voi asioida anonyymisti, turvasähköposti vaatii tunnistautumisen.

Sosiaali- ja potilasasiavastaavan tehtävät ovat:

Neuvoa ja tiedottaa asiakkaita sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista sekä potilasta potilaan asemasta ja oikeuksista annetuissa laissa liittyvissä asioissa.

Neuvoa ja avustaa asiakasta ja potilasta sekä heidän laillista edustajaansa, omaista tai muuta läheistä muistutuksen tekemisessä.

Neuvoa, miten kantelu, oikaisuvaatimus, valitus, vahingonkorvausvaatimus, potilas- tai lääkevahinkoa koskeva korvausvaatimus, tai muut asiakkaan ja potilaan oikeusturvaan liittyvät asiat voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa.

Toimia asiakkaan ja potilaan oikeuksien edistäjänä ja toteuttajana.

Seurata asiakkaiden ja potilaiden oikeuksien ja aseman kehitystä hyvinvointialueella ja antaa selvitykset vuosittain aluehallitukselle ja kunnille.

Sosiaali- ja potilasasiavastaava on puolueeton henkilö, joka toimii asiakkaiden ja potilaiden edun turvaajana. Sosiaali- ja potilasasiavastaavan tehtävä on neuvoa-antava. Sosiaali- ja potilasasiavastaava ei tee päätöksiä eikä myönnä etuuksia.

Sosiaali- ja potilasasiavastaava voi toimia myös sovittelyssä roolissa asiakkaan/potilaan ja työntekijän välisissä ongelmallisissa tilanteissa.

Eduskunnan oikeusasiamies:

Suomessa lapsen oikeuksien toteutumista valvovat eduskunnan oikeusasiamies ja myös lapsiasiavaltuutettu.

Oikeusasiamiehelle voi tehdä kantelun, jos oikeuksia on loukattu. Kantelun oikeusasiamiehelle voi tehdä:

- kantelulomakkeella
- sähköpostilla
- kirjeellä.

Kerro lomakkeessa tai kirjeessä, mitä tapahtui ja kenen toimintaa arvostelet. Muista antaa yhteystietosi, koska nimettömiä kanteluita ei yleensä tutkita. Kanteluun voi liittää päätöksiä tai muita asiakirjoja, jotka selventävät asiaasi. Kantelulomake löytyy eduskunnan oikeusasiamiehen sivulta <https://www.oikeusasiamies.fi/web/lasten-ja-nuorten-sivut/kantelu-eduskunnan-oikeusasiamiehelle>

Yhteystiedot: Käyntiosoite: Arkadiankatu 3, 2. kerros, Helsinki

Postiosoite: Oikeusasiamiehen kanslia, 00102 Eduskunta Puhelin: 09 4321

(eduskunnan vaihde) Sähköposti: oikeusasiamies@eduskunta.fi

Muistutusten, kanteluiden ja valvontapäätösten käsittely ja huomioiminen toiminnan kehittämisessä

Lastenkodin johtaja käsittelee muistutukset, kantelut ja epäkohtailmoitukset viipymättä. Tilanteen luonne huomioiden asia voidaan käydä läpi yksittäisten työntekijöiden tai koko työyhteisön kanssa. Lastenkodin johtaja antaa kirjalliset vastineet sitä pyytävälle taholle.

Lastenkodin johtaja käy valvontaviranomaisen antamat valvontapäätökset henkilöstön kanssa läpi. Virheellinen toiminta pyritään korjaamaan viipymättä ja Kivimäen työryhmä tekee tarvittaessa kehittämissuunnitelman, jos asia vaatii pidemmän ajan toimenpiteitä. Esihenkilö tiedottaa muutetuista toimintatavoista henkilökuntaa työyhteisön palaverissa, huolehtii, että asia kirjataan palaverimuistioon ja asiaan liittyviin toiminta- ja perehdytysohjeisiin.

6. Palvelun sisällön omavalvonta

6.1 Toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen

Jokainen asiakas osallistuu kykyjensä mukaan päivittäisiin kodin arkitoimintoihin, erityisesti sijoituksen tavoitteissa mainittuihin tehtäviin. Koko henkilökunta yhdessä sitoutuu toimimaan asiakkaiden osallisuuden edistämiseen, ja tätä arvioivat omaohjaajat kuukausittain tehtävissä kirjallisissa arvioinneissa, jotka käydään asiakkaiden kanssa läpi ja joihin kirjataan myös heidän omat mielipiteensä.

Omaohjaajat tekevät asiakkaan kanssa (aina asiakkaan iän tai kehitystason huomioiden) tavoitteellista ohjaustyötä, jossa asiakkaan kanssa keskustelemalla ja yhdessä suunnittelemalla rakennetaan elämänhallintaa tukevia toimintatapoja arjessa. Omaohjaajan suunnittelema ohjaustyö noudattaa aina lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa sovittuja tavoitteita sekä lastenkodin yleisiä arvoja periaatteita.

Jokaisen lapsen yksilölliset tarpeet otetaan huomioon kaikessa toiminnassa. Lapsia kannustetaan ja ohjataan omatoimisuuteen, koulun käyntiin, terveellisiin elämäntapoihin, harrastuksiin ja vastuulliseen käytökseen. Vanhempia ja huoltajia tuetaan lapsen kasvatuksessa ja heidän kanssaan pyritään tiiviiseen yhteistyöhön. Lasten kotilomat suunnitellaan yhteistyöpalaverissa sosiaalitoimen, vanhempien ja muiden mahdollisten yhteistyötahojen kanssa ja toteutetaan suunnitelman mukaisesti ja tapauskohtaisesti sopien.

Lastenkoti Kivimäessä käytetään paljon toiminnallisia menetelmiä ja niitä käytettäessä huomioidaan myös lasten/nuorten tarpeet ja toiveet. Toiminnallisiin menetelmiin kuuluvat mm. musiikki, kuvataide, liikunta, elokuva jne. Menetelmissä osallistuja

aktivoidaan luomisen ja tuottamisen kautta käymään läpi tunteitaan, jotka eivät ole keskusteluin saavutettavissa. Toiminnallisilla menetelmillä tuetaan lapsen ikätasoista kehitystä. Ryhmätoiminnot luovat mahdollisuuksia sosiaalisten tilanteiden harjoitteluun turvallisesti aikuisen ohjauksessa. Kivimäen vakiintuneeseen viikko-ohjelmaan kuuluu toimintatorstai, joka on aikuisjohtoinen yhteisöllistä ja toiminnallista tekemistä tukeva päivä. Toiminnallisia menetelmiä voidaan käyttää myös mm. omaohjaajahetkillä, jolloin fokus voi olla lapsen ja aikuisen kahdenvälisessä suhteessa. Esimerkkejä käytettävissä olevista toiminnallisista menetelmistä ovat trampoliini, jalkapallo, uiminen, retkeily, leirit, sulkapallo, hiihto, luistelu, maalaaminen, muovaileminen, piirtäminen, korttipelit, palapelit ja muut lautapelit, pienet puutyöt, musiikin kuuntelu, soittaminen, laulaminen, muu harrastustoiminta, tietokoneen ja netin käyttö sekä pelikonsolit.

Lasten terveydentilaa, toimintakykyä ja hyvinvointia seurataan säännöllisesti. Toimintakykyä arvioidaan muun muassa säännöllisesti täytettävän toimintakykymittarin avulla. Arviointiin osallistuu Kivimäen hoito- ja kasvatushenkilöstö, nuoren huoltajat ja nuori itse.

6.2 Terveellinen ravitsemus

Kivimäessä noudatetaan voimassa olevia ravintoaineiden saanti- ja ruokasuosituksia. Ateriarytmi on säännöllinen. Lapsille tarjotaan säännöllisesti aamupala, lounas, välipala, päivällinen sekä iltapala.

Ruoat käydään ostamassa Mäntsälän keskustassa sijaitsevasta ruokakaupasta. Ruoka-aineostoksissa suositetaan tuoreita raaka-aineita ja vältetään eineksiä. Ruokat valmistetaan lastenkodin kodinomaisessa keittiössä. Kaikilla Kivimäen työntekijöillä on voimassa oleva hygieniapassi, joten he tietävät, miten ruokat valmistetaan lainsäädäntö huomioiden.

Ruokien valmistuksessa on huomioitu lasten yksilöllisten toiveiden lisäksi erityisruokavaliot, mahdolliset autoimmuunisairaudet kuten diabetes, keliakia, ruoka-aine yliherkkyydet ja intoleranssit. Lapsen vakaumukseen tai aatteeseen perustuva ruokavalio otetaan myös huomioon. Lapsilla on vapaa pääsy jääkaapille ja he voivat valmistaa itse itselleen välipalaa tai tehdä ruokaa valvotusti. Hedelmiä, leipää ja juotavaa on aina saatavilla, myös säännöllisten ruokailuaikojen ulkopuolella.

Lastenkoti Kivimäessä ruokaillaan pääsääntöisesti kaikki yhdessä yhteisen pöydän ääressä. Ruokailutilanteisiin osallistuvat myös esihenkilö ja vuorossa olevat ohjaajat.

6.3 Infektioiden torjunta ja yleiset hygieniakäytännöt

Kivimäessä noudatetaan voimassa olevia elintarvikehygieniaan liittyviä sääntöjä ja ohjeistuksia. Siivoussuunnitelma täydentää lastenkodin hygieniakäytäntöjä.

Ohjaajat varmistavat, että lasten ja nuorten henkilökohtainen hygienia tulee hoidetuksi. Osa lapsista ja nuorista voivat tarvita tässä vahvempaa ohjausta ja muistuttelua. Lasten

suuhygieniasta pidetään huolta ja nuoria muistutetaan hampaiden harjauksesta kaksi kertaa päivässä. Nuoret saavat käyttöönsä kaikki henkilökohtaisen hygienian hoitoon liittyvät tuotteet lastenkoti Kivimäestä.

Kivimäessä otetaan huomioon voimassa olevat infektiio- ja tartuntatauti-ohjeistukset. Henkilökunnalla on voimassa olevat pakolliset rokoteohjelman mukaiset rokotukset tartuntatautien leviämisen estämiseksi. Lastenkoti Kivimäkeen on laadittu erillinen ohjeistus tartuntatautien ja infektioiden torjuntaan, joka on yksi osa lastenkoti Kivimäen riskienhallintaan liittyvistä ohjeistuksista. Ohjeistuksen päivittämisestä vastaavat lastenkoti Kivimäen vastuusairaanhoitajat.

Tarttuvien tautien leviämistä ehkäistään korostamalla käsihygieniää. Käsien kuivaamiseen käytetään kertakäyttöisiä käsipyyhepapereita erityisesti flunssa- ja infektioaikoina. Yksikön pinnat ja erityisesti ovenkahvat, tietokoneiden näppäimistöt ja puhelimet desinfioidaan päivittäin yövuorossa. Mikäli lastenkodissa esiintyy tarttuvia tauteja, lapsi ei vietä aikaa yksikön yleisissä tiloissa ja siivousta tehostetaan.

6.4 Siivous- ja pyykinhuolto

Kivimäen päivittäisestä siivouksesta vastaavat lastenkodin ohjaajat. Yleiset tilat ja Wc-tilat siivotaan joka yö ja käsipyyhkeet vaihdetaan uusiin. Jokaisella lastenkodin nuorella on oma kotityötehtävä oman huoneen siivouksen lisäksi. Kotityötehtävien tarkoituksena on vahvistaa lapsen- ja nuoren itsenäistymisvalmiuksia. Lasta autetaan siivouksessa hänen toimintakykynsä mukaisesti. Tarvittaessa siivousta tehostetaan ostamalla siivouspalveluita siivousalan ammattilaisilta. Siivousvälineissä on panostettu laatuun ja pesuaineissa on huomioitu ympäristöystävällisyys. Kaikki lastenkoti Kivimäessä käytettävät pesuaineet on merkitty erilliseen kemikaalirekisteriin ja niistä on omat käyttöturvallisuusmerkinnät. Pyykinpesua ja vaatteiden kuivausta varten Kivimäessä on oma kodinhoitohuone. Jokaisella nuorella on oma pyykkikori, minne he keräävät likaiset vaatteet ja oma pyykipäivä, jolloin pesevät omat pyykkinsä. Pyykinpesuaineet ovat lukkojen takana, joten nuori saa aina apua pyykinpesuun ohjaajilta.

6.5 Fyysisen terveyden edistäminen ja sairaudenhoito

Lapsen muuttaessa lastenkoti Kivimäkeen hänelle varataan aika sijoitetun lapsen terveystarkastukseen sekä hammastarkastukseen Mäntsälän julkisen terveydenhuollon palveluista. Lastenkoti Kivimäessä on kaksi sairaanhoitajaa, joilla on päävastuullaan yksikön lääkehoito. Lasten ja nuorten fyysisen terveyden edistäminen terveellisen ruokavalion, liikunnan ja toiminnallisen tekemisen avulla on kaikkien Kivimäen työntekijöiden vastuulla. Asiakkaiden mahdollisista pitkäaikaissairauksien hoidosta ja seurannasta ovat vastuussa Kivimäen terveydenhuollon koulutuksen saaneet työntekijät.

6.6 Lääkehoito

Lastenkoti Kivimäen viimeisin lääkehoitosuunnitelma on päivitetty 15.11.2024 ja suunnitelma päivitetään seuraavan kerran marraskuussa 2025. Kivimäen lääkehoitosuunnitelma noudattaa sosiaali- ja terveysministeriön turvallisen lääkehoito-oppaan ohjeistuksia. Vastuu lääkehoitosuunnitelman päivittämisestä on lastenkodin johtajalla yhdessä Kivimäen sairaanhoitajien kanssa. Kivimäessä lääkehoidon vastaavina sairaanhoitajina toimivat sairaanhoitajat Josefina Myllyharju ja Elina Raadik. Kivimäen lääkehoitosuunnitelma on lastenkodin vastuulääkärin, yleislääkäri Kati Kettusen allekirjoittama.

Lääkehoitosuunnitelma ohjaa lääkehoidon käytännön toteuttamista Lastenkoti Kivimäessä. Käytännön lääkehoidon toteutukseen Kivimäessä osallistuvat vain sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt, joiden lääkehoidon osaaminen on varmistettu Kivimäen vastuusairaanhoitajien toimesta. Osaamisen varmistamiseen kuuluu Kivimäessä annettavat lääkkeenjako- ja perehdytysohjelman mukaisesti, LOVE-lääkehoidon lupakoulutukset sekä tutkinnon mukaan tarvittavat lisäkoulutukset. Lääkehoidon toteumista seurataan asiakastietojärjestelmään tehtävillä kirjauksilla. Kivimäessä annetaan lapsille vain niitä lääkkeitä- ja vitamiineja, joihin heillä on lääkärin kirjoittama resepti. Lääkkeitä säilytetään turvallisesti lukitussa lääkekaapissa, lukitussa toimistossa.

Työvuorolistaan on merkitty vuorokohtaisesti lääkeluvallinen henkilö, joka on vastuussa lääkkeiden antamisesta. Vuorokohtainen vastuuhenkilö kuittaa lääkekaapin avaimet itselleen vuoroon tullessaan. Tällä kirjanpidolla pystytään seuraamaan kenen vastuulla milläkin hetkellä lääkekaapin avaimet ovat olleet ja tätä seuranta voi myös käyttää mahdollisissa lääkevarkausilanteissa.

Tarvittavat lääkemuuutokset ja reseptien uusimiset hoituvat lapsen hoitavan lääkärin kautta. Muutokset syötetään Kivimäen sähköiseen asiakastietojärjestelmään ja järjestelmästä tulostetaan päivitetty lääkkeenjako- ja lääkehoitokansioon.

Lääkityspoikkeama voi syntyä unohduksen seurauksena tai asiakkaan kieltäytymisenä hänelle määrätystä lääkehoidosta. Toisinaan asiakkaan fyysinen terveydentila tai päihteiden käyttö voi aiheuttaa lääkepoikkeaman. Lääkepoikkeamat kirjataan Nappula asiakastietojärjestelmään ja niitä käsitellään työryhmän tiimipäivissä säännöllisesti. Poikkeamiin johtaneita syitä analysoidaan yhteisesti ja suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet lääkepoikkeamien ennalta ehkäisemiseksi.

Kivimäestä tehdään tiivistä yhteistyötä julkisen terveydenhuollon kanssa. Mikäli lapsella tai nuorella on hoitokontakti lähellä sijaitsevilla hyvinvointialueilla, pyritään hoitokontakti mahdollisuuksien mukaan säilyttämään samana ilman turhia siirtoja, jotta välttyttäisiin katkoksilta hoitojaksojen aikana. Mikäli lapsella ei ole hoitokontaktia edistetään sen saamista Kivimäen työryhmän toimesta.

Kivimäellä on sopimus Mäntsälän apteekkien kanssa ja vain yksikön lääkeluvallisilla työntekijöillä on oikeus asioida sopimusapteekissa asiakkaiden asioissa.

6.7 Asiakasvarat ja asiakkaan omaisuus

Jokaiselle nuorelle maksetaan viikkorahaa aina kuun 7., 14., 21., ja 28. päivä. 15-vuotiaat ja sitä vanhemmat saavat 80 e kuukaudessa ja nuoremmille maksetaan ikätasoisesti vähän vähemmän.

Tällä hetkellä kaikille asiakkaille viikkorahan maksu tapahtuu heidän omalle pankkitililleen lastenkodin toimitusjohtajan toimesta, joka vastaa yksikön rahaliikenteestä. Lapselle maksetuista käyttövaroista lähetetään kooste lapsen vastuusosiaalityöntekijälle vuosittain.

Lapsia ohjataan ja vastuutetaan pitämään huoli omista henkilökohtaisista tavaroista. Tavaroiden lainaaminen, vaihtaminen tai kaupankäynti asiakkaiden kesken ei ole sallittua. Mikäli lapsella on arvotavaroita, voi hän säilyttää niitä toimiston lukitussa kaapissa, omassa henkilökohtaisessa laatikossa. Mikäli lapselta on otettu haltuun hänen omaisuuttaan, säilytetään kyseisiä tavaroita toimiston lukitussa kaapissa. Lapsi saa kyseiset tavarat haltuunsa sijaishuollon päättyttyä.

Huostaanotetulle ja sijoitetulle lapselle kerrytetään itsenäistymisvaroja asiakasmaksuista ja lapsen mahdollisista etuuksista. Lapsen vastuusosiaalityöntekijä tekee päätöksen perinnästä. Asiakas saa itsenäistymisvarat itselleen viimeistään jälkihuollon päättyttyä.

6.8 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

Lastenkoti Kivimäellä ei ole muita yksiköitä, jonka sisällä lapsen voisi siirtää muihin hänen tarvitsemiinsa palveluihin. Lapsen asioissa tehdään tiivistä yhteistyötä lapsen vastuusosiaalityöntekijän kanssa. Yhteistyö on jatkuvaa ja tavoitteena on löytää yhdessä lasta parhaiten tukevat ratkaisut. Lisäksi Kivimäessä tehdään monialaista yhteistyötä lasten sosiaaliohjaajien, lastenpsykiatrian, nuorisopsykiatrian ja muiden psykiatrian palveluiden, kuten tehostettujen avopalveluiden kanssa. Toisinaan lapsen tilanne voi edellyttää myös yhteistyötä akuuttipsykiatrian kanssa.

Kivimäessä tehdään yhteistyötä myös muiden julkisten terveydenhuollon toimijoiden, suun terveydenhuollon, koulujen, kansalaisopistojen sekä harrastusseurojen ja -ryhmien kanssa. Yhteistyöverkostoja rakennetaan aktiivisesti lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan, ja niissä pyritään vahvistamaan lapsen arjen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja osallisuutta.

Tiedonkulku yhteistyötahojen kanssa hoidetaan ensisijaisesti puhelimitse, tekstiviestitse ja salatulla sähköpostilla. Hoitoneuvottelut, koulupalaverit ja muut yhteistyötilaisuudet järjestetään joko paikan päällä tai Teams-yhteydellä. Yhteistyön koordinoinnista vastaa lapsen omaohjaaja yhdessä lastenkodin johtajan kanssa. Jokaisesta verkostopalaverista ja yhteistyötapaamisesta tehdään merkintä lapsen asiakaskertomukseen, jotta tieto siirtyy koko työryhmälle.

Yhteistyötä ja tiedonkulkua varmistetaan tarpeen mukaan verkostopalavereilla, joissa tarkastellaan lapsen tilannetta kokonaisuutena, sovitaan vastuista ja arvioidaan tuen riittävyttä. Näin varmistetaan, että palvelut muodostavat lapselle yhtenäisen ja tavoitteellisen kokonaisuuden hänen tarpeidensa mukaisesti.

7. Asiakasturvallisuus

Asiakasturvallisuus tarkoittaa Lastenkoti Kivimäessä sitä, että jokainen lapsi saa turvallista, laadukasta ja yksilöllisiin tarpeisiin vastaavaa hoitoa, kasvatusta ja kuntoutusta. Asiakasturvallisuuteen kuuluu sekä fyysinen, psyykinen että sosiaalinen turvallisuus.

Fyysinen turvallisuus pitää sisällään tilojen turvallisuuden. Kiinteistön turvallisuus varmistetaan säännöllisillä turvallisuuskierroksilla ja ennakoivilla tarkastuksilla. Paloturvallisuus kuuluu oleellisena osana fyysiseen turvallisuuteen. Lastenkoti Kivimäkeen on laadittu palo- ja pelastussuunnitelma, joka on päivitetty viimeksi syyskuussa 2024. Suunnitelma on tarkastettu pelastusviranomaisen toimesta.

Poistumisharjoituksia pidetään säännöllisesti ja viimeisimmät poistumisharjoitukset sekä alkusammutuskoulutus työntekijöille pidettiin syksyllä 2024. Kivimäen henkilökunta on myös ensiapukoulutettua ja tätä koulutusta ylläpidetään säännöllisesti. Kivimäessä on erillinen turvallisuuskansio, jonka päivittämisestä vastaa turvallisuusvastaava yhdessä lastenkodin johtajan kanssa. Turvallisuusohjeita käydään läpi myös lasten kanssa muun muassa nuorten kokouksissa. Arjen tilanteet lastenkodilla suunnitellaan niin, että ne tukevat turvallista liikkumista ja toimintaa sekä sisällä että ulkona.

Psyykinen turvallisuus koostuu kaikkien asiakkaiden ymmärtävästä kohtaamisesta lapsen taustat ja erityistarpeet huomioiden. Jokaisella lapsella on omaohjaajat, joiden tehtävä on luoda turvallinen ja luottamuksellinen suhde lapseen. Kiusaamiseen, kaltoinkohteluun ja väkivaltatilanteisiin on nollatoleranssi, ja ennaltaehkäisy on osa päivittäistä kasvatustyötä. Päivä rakenne on ennakoitava ja selkeä, jotta lapsi voi kokea arjen turvalliseksi.

Sosiaaliseen turvallisuuteen kuuluu lasten osallisuus: Lapsi saa osallistua itseään koskeviin päätöksiin ja hänen mielipidettään kuullaan. Vertaistuki: Yhteisöllinen arki ja yhteiset nuorten kokoukset tukevat lasten kokemusta osallisuudesta ja yhteisöön

kuulumisesta. Perhesuhteiden tukeminen: Yhteydenpito läheisiin ja perheenjäseniin nähdään tärkeänä osana sosiaalista turvallisuutta

7.1 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Lastenkoti Kivimäen valmius- ja jatkuvuudenhallinnasta vastaa lastenkodin johtaja yhdessä turvallisuusvastaavan kanssa. Johtaja vastaa valmiussuunnitelman tarkistamisesta ja päivittämisestä vuosittain. Päivityksessä huomioidaan Mäntsälän kunnan ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen ohjeet ja muutokset valmiusasioissa.

Turvallisuusvastaavan tehtäviin kuuluu huoltovalmiuslaatikoiden ja ruokavarastojen päivittäminen poikkeusoloja varten sekä lasten turvatietokansion ylläpito mahdollisten pitkien sähkökatkosten varalta. Yksikössä on varautumissuunnitelma, jonka mukaan Kivimäki pystyy toimimaan vähintään 72 tuntia omavaraisesti. Tähän sisältyy riittävä määrä juomavettä, säilykeruokaa, pattereita, peittoja, ensiaputarvikkeita, varavirtalähteitä, lämmitin ja muuta perusmateriaalia lasten ja henkilökunnan turvallisuuden takaamiseksi.

Valmius- ja jatkuvuudenhallinta tarkoittavat yksikkötasolla sitä, että toiminta pystytään jatkamaan häiriötilanteissa mahdollisimman normaalisti ja että lasten hoito ja turvallisuus eivät vaarannu missään tilanteessa. Toimivuus varmistetaan henkilökunnan koulutuksella, vuosittaisilla turvallisuusharjoituksilla ja suunnitelmien säännöllisellä päivityksellä.

Kivimäessä valmius- ja jatkuvuudenhallintaa ohjaavat seuraavat asiakirjat ja materiaalit:

- Valmiussuunnitelma
- Häiriötilanteisiin varautuminen -ohjeistus
- Turvakansio
 - sisältää keskeiset tiedot lasten lääkityksistä, perustiedoista ja yhteystiedoista tilanteisiin, joissa sähköjärjestelmät tai tietotekniset järjestelmät eivät ole käytettävissä.

Jatkuvuudenhallintaan sisältyy myös varautuminen henkilöstön poissaoloihin. Kivimäellä on ajantasainen keikkatyöntekijälista, josta kutsutaan sijaisia tarvittaessa. Kaikki keikkatyöntekijät ovat sosiaali- ja terveydenhuollon koulutettuja ammattihenkilöitä, ja heidän soveltuvuutensa varmistetaan haastatteluin ja perehdytysvuoroin. Näin varmistetaan, että lasten hoito- ja kasvatustyö jatkuvat keskeytyksettä myös henkilöstön sairastumistilanteissa.

7.2 Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen

Lastenkoti Kivimäessä palvelun laatu perustuu lastensuojelulain ja sopimusehtojen noudattamiseen sekä yksikön arvoihin (turvallisuus, välittäminen, oikeudenmukaisuus, toivo) ja traumainformoituun työotteeseen.

Laadunhallintaa toteutetaan seuraavin käytännöin:

- Suunnitelmaperusteinen työ: jokaiselle lapselle laaditaan hoito- ja kasvatussuunnitelma, jonka toteutumista sekä tavoitteellista työskentelyä arvioidaan kuukausittain kuukausikoosteiden yhteydessä sekä vähintään kahdesti vuodessa yhdessä verkoston kanssa.
- Säännöllinen arviointi ja seuranta: lasten asiat ja työskentelyn tavoitteet käsitellään tiimipäivissä ja minitiimeissä; poikkeamat, palautteet ja havainnot viedään henkilöstöpalaveriin.
- Palaute: palaute kerätään lapsilta, huoltajilta ja sosiaalityöntekijöiltä (lomakkeet, nuortokokoukset, suullinen palaute arjessa). Toistuvat ilmiöt ja niihin tehdyt toimet raportoidaan omavalvonnan seurannassa.
- Ohjeistettu toiminta: toimintaa ohjaavat mm. hyvän kohtelun suunnitelma, lääkehoitosuunnitelma, rajoitustoimenpiteiden ohjeet, pelastus- ja valmiussuunnitelma, turvallisuus- ja uhkatilanneohjeet, kirjausohje, tietoturva- ja tietosujoaohje sekä perehdytysuunnitelma.
- Työhyvinvointi ja osaaminen: vuosittainen koulutussuunnitelma, työnohjaus ja kehityskeskustelut tukevat laadun toteutumista arjessa.

Riskienhallintaa johtaa lastenkodin johtaja. Yksikössä on nimetty turvallisuusvastaava, joka koordinoi turvallisuuskäytäntöjä (mm. turvallisuuskävelyt ja vuosittainen riskikartoitus) ja varmistaa ohjeiden ajantasaisuuden. Kaikki työntekijät osallistuvat riskien tunnistamiseen, ilmoittamiseen ja korjaaviin toimiin. Vaaratapahtumat, läheltä piti -tilanteet ja muut poikkeamat kirjataan ja käsitellään, ja tarvittavat toimet päätetään ja dokumentoidaan.

Asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistaminen käytännössä:

- Menettelyt ja lomakkeet: poikkeama- ja vaaratilanelomakkeet, epäkohtailmoitus, tietosujoa-/tietoturvapoikkeama, lääkepoikkeama ja kiinteistöpoikkeama; käsittely johtajan johdolla ja tarvittaessa työyhteisössä.
- Lääkehoidon turvallisuus: toimintaa ohjaa yksikön lääkehoitosuunnitelma ja delegointimääräys; lääkitykset kirjataan asiakastietojärjestelmään ja poikkeamat raportoidaan.
- Tilaturvallisuus ja pelastautuminen: pelastussuunnitelma ja poistumisturvallisuuden käytännöt; turvallisuuskävelyt säännöllisesti.

- Rajoitustoimenpiteet: lastensuojelulain mukaisesti, vain välttämättöminä ja lievimpinä; päätökset ja perustelut kirjataan ja käsitellään jälkikäteen.
- Omavaraisuus häiriötilanteissa: valmius ja varautuminen vähintään 72 tunniksi (mm. ruoka, vesi, peitteet, ensiaputarvikkeet); valmiussuunnitelma, häiriötilanteisiin varautuminen ja turvakansio.

Digitaalisten ja etäpalvelujen turvallisuus ja laatu varmistetaan kirjaamalla asiakastiedot Nappula-asiakasjärjestelmään, johon on käyttöoikeus vain työtehtävien perusteella. Tiedonsiirrossa käytetään salattua sähköpostia, ja verkostotapaamiset voidaan toteuttaa Teamsilla. Henkilöllisyys varmistetaan ennen tietojen vaihtoa, ja kirjaukset tehdään viipymättä tietosuoja- ja kirjausohjeen mukaisesti. Tietosuojan ja tietoturvan ohjeistus sekä niiden seuranta kuuluvat omavalvontaan; painettu ohjeistus ja turvakansio ovat saatavilla yksikössä.

7.3 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen

Lastenkoti Kivimäki on 7-paikkainen erityistason lastensuojelun yksikkö, jossa työskentelee lastenkodin johtajan lisäksi kahdeksan vakituista ohjaajaa ja yksi määräaikainen työntekijä. Yksi vakituinen työntekijä työskentelee 50 % työajalla, minkä vuoksi määräaikainen työntekijä on palkattu täydentämään työvoimaa. Henkilöstörakenne on seuraava: viisi sosionomia (AMK), joista kaksi YAMK-tutkinnon suorittaneita (sisältää johtajan), kaksi sairaanhoitajaa (AMK), kaksi lähihoitajaa sekä yksi nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaaja, joka opiskelee sosionomiksi.

Jokaisessa työvuorossa on nimetty vuorovastaava, joka vastaa työvuoron sujuvuudesta, arjen turvallisuudesta ja tarvittaessa sijaisjärjestelyistä. Äkillisissä poissaolotilanteissa vuorovastaava, vastaava ohjaaja tai lastenkodin johtaja hankkii keikkatyöntekijän yksikön käytössä olevalta keikkalistalta. Keikkatyöntekijät ovat koulutettuja sosiaali- tai terveysalan ammattilaisia, ja heidän koulutuksensa sekä osaamisensa varmistetaan aina ennen perehdytysvuoron sopimista. Vuokratyövoimaa tai alihankintaa ei käytetä.

Lastenkodin johtaja vastaa henkilöstöresurssien riittävyydestä suhteessa lasten määrään ja tuen tarpeeseen. Työvuorot suunnitellaan kolmen viikon jaksoissa, ja johtaja seuraa toteutumaa päivittäin. Mikäli poissaoloja ilmenee, työvuoroihin lisätään henkilökuntaa, tai tehtäviä jaetaan väliaikaisesti uudelleen niin, että lasten turvallisuus ja hoidon jatkuvuus varmistuvat kaikissa tilanteissa.

Kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden oikeudet tarkistetaan Valviran Terhikki-rekisteristä ennen työn aloitusta. Tilapäisesti ammattihenkilön

tehtävissä toimivien opiskelijoiden työskentely tapahtuu aina ohjatusti heidän koulutustasonsa mukaisissa tehtävissä. Opiskelijoilla on nimetty ohjaaja, joka vastaa perehdytyksestä, ohjauksesta ja arvioinnista.

Kaikilta lasten kanssa työskenteleviltä työntekijöiltä edellytetään rikostaustaote lain 504/2002 mukaisesti ennen työsuhteen alkamista. Rikostaustaotteen tarkistaminen merkitään Työvuorovelhoon. Tarkastuksesta laitetaan ylös tarkastuspäivä sekä rikostaustaotteen päiväys. Rikostaustaotteita ei kerätä tai säilytetä.

Kaikkien työntekijöiden koulutus ja pätevyys varmistetaan tutkinto- ja työtodistuksin. Työntekijöiltä edellytetään hyvää suomen kielen taitoa ja kykyä kirjata asiakastietoja Nappula-järjestelmään. Henkilöstölle laaditaan vuosittainen koulutussuunnitelma, jossa painotetaan muun muassa traumainformoitua työtettä, lääkehoitoa, rajoitustoimia, turvallisuutta ja vuorovaikutustaitoja.

Kaikki työntekijät perehdytetään perehdytys suunnitelman mukaisesti. Perehdytys sisältää yksikön toimintatavat, turvallisuus- ja lääkehoito-ohjeet, kirjaamiskäytännöt sekä hyvän kohtelun periaatteet. Perehdytyksen eteneminen dokumentoidaan ja työntekijä kuittaa perehtyneensä sisältöihin. Ammattitaidon ylläpitämistä tuetaan säännöllisillä koulutuksilla, työnohjauksella ja kehityskeskusteluilla.

Palautetta kerätään säännöllisesti kehityskeskusteluissa, työhyvinvointikyselyissä ja tiimipäivissä. Palaute käsitellään yhteisöllisesti, ja sitä hyödynnetään toiminnan kehittämisessä ja työhyvinvoinnin edistämisessä.

Henkilöstö perehdytetään riskienhallinnan ja työturvallisuuden periaatteisiin heti työsuhteen alussa. Turvallisuusohjeita kerrataan vuosittain, ja yksikössä järjestetään turvallisuus- ja uhkatilanneharjoituksia. Jos riski tai vaaratilanne toteutuu, tehdään poikkeamailmoitus, jonka johtaja käsittelee ja arvioi tarvittavat korjaavat toimet. Työturvallisuuslain (738/2002) mukaiset velvoitteet täyttyvät, ja henkilöstö tietää, miten toimia, kun riski realisoituu.

7.4 Toimitilat ja välineet

Lastenkoti Kivimäki toimii yksitasoisessa, esteettömässä ja avarassa tiiliverhoilussa omakotitalossa, joka sijaitsee noin kolmen kilometrin päässä Mäntsälän keskustasta. Rakennus on suunniteltu asumiseen ja lasten turvalliseen arkeen, ja se täyttää yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain mukaiset toimitilavaatimukset.

- Tilat ovat kodinomaiset ja valoisat. Lasten huoneet ovat kooltaan noin 12–20 m², ja jokaisella lapsella on oma huone. Yksikössä on neljä WC-tilaa ja neljä suihkua, mikä mahdollistaa yksityisyyden ja sujuvan arjen. Yhteiset tilat, kuten keittiö, olohuone ja

ruokailutila, tarjoavat mahdollisuuden yhteisöllisyyteen ja ohjattuun toimintaan. Piha-alueella on kaksi lukittavaa varastorakennusta, joita voidaan hyödyntää tavaroiden varastoinnin lisäksi harrastustoiminnassa kuten esimerkiksi puutoissa tai pyörien korjaamisessa. Takapihalla sijaitsevaa kotarakennusta käytetään yhteisölliseen toimintaan, kuten nuotiotuokioihin ja ryhmätoimintoihin.

Rakennuksen terveellisyydestä ja turvallisuudesta huolehditaan yhteistyössä kiinteistön omistajan kanssa. Tilojen valaistus ja akustiikka tukevat rauhallista ja kodinomaista ilmapiiiriä. Rakennuksessa on koneellinen ilmanvaihto.

Palotarkastus on suoritettu säännöllisesti, eikä tarkastuksissa ole havaittu toiminnan kannalta merkittäviä puutteita. Laitoskeittiö on hyväksytty terveystarkastajan toimesta. Tarkastuspöytäkirjat ja hyväksynyt säilytetään yksikön omavalvontakansiossa.

Toiminnassa käytettävät välineet ja materiaalit on valittu niiden turvallisuuden ja soveltuvuuden perusteella. Lääkkeiden, kemikaalien ja siivousaineiden säilytys on järjestetty lukollisiin tiloihin, joihin on pääsy vain henkilökunnalla. Työvälineiden ja laitteiden käyttöön annetaan perehdytys, ja niiden kuntoa seurataan säännöllisesti. Rikkinäiset välineet poistetaan heti käytöstä. Kiinteistön huolto ja ylläpito tapahtuvat säännöllisesti. Mahdollisista kiinteistön vioista tai puutteista tehdään kiinteistöpoikkeamailmoitus, joka toimitetaan toimitusjohtajalle. Huoltotoimet ja korjaukset dokumentoidaan. Siivousta ja hygieniää valvotaan siivoussuunnitelman ja omavalvonnan avulla, ja siivouksessa käytetään turvallisia, tarkoitukseen soveltuvia aineita. Siivouksessa käytettävistä aineista on laadittu kemikaaliluettelo. Rakennuksen palo- ja pelastusturvallisuus varmistetaan pelastussuunnitelman mukaisin tarkastuksin ja turvallisuuskävelyin, joita järjestetään säännöllisesti henkilöstölle.

7.5 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Lastensuojelun sijaishuoltoon soveltuvat asiakastietojärjestelmät on koottu Astori-rekisteriin ja Kivimäen käytössä oleva Asiakastietojärjestelmä Nappula löytyy kyseisestä rekisteristä. Asiakastietojärjestelmää käytetään päivittäisraportointiin, koosteiden ja hoito- ja kasvatussuunnitelmien laadintaan, rajoitustoimenpiteiden kirjaamiseen ja seurantaan, lääkitysten seurantaan, sisäiseen viestintään sekä yksikön arjen suunnitteluun ja organisointiin.

Nappulan käyttöoikeuksia hallitaan henkilökohtaisin käyttäjätunnuksin, salasanoin sekä tietokonekohtaisten varmenteiden kautta. Asiakastietojärjestelmän pääkäyttäjätunnukset eli Admin-tunnukset ovat lastenkodin johtajalla sekä yksikön vastaavalla ohjaajalla. Pääkäyttäjätunnusten lisäksi järjestelmään on luotu erilliset tunnukset vakituksille ohjaajille ja sijaisille, jotka ovat oikeuksiltaan erilaiset.

Asiakastietojärjestelmä Nappula tarjoaa omia koulutuksiaan erityisesti Kanta-järjestelmän käyttöönottoon liittyen, tämän lisäksi kaikki ohjaajat koulutetaan Kanta.fi palveluista löytyvillä verkkokoulutuksilla ennen kuin siirrytään Kanta-palveluiden käyttöön Kivimäessä. Lastenkodin johtaja huolehtii työvuorosuunnittelulla, että kaikki ohjaajat käyvät Kanta-koulutukset. Koulutusten lisäksi Kivimäkeen on laadittu rakenteelliseen ja hyvän hallintolain mukaiseen kirjaamiseen liittyvä ohjeistus. Asiakastyön kirjaamista käydään läpi yksikön tiimipäivissä ja osa henkilöstöstä on käynyt erillisen kirjaamiseen liittyvän koulutuksen.

Lastenkoti Kivimäen tietoturvasuunnitelma on laadittu lokakuussa 2025 ja suunnitelma tarkastetaan huhtikuussa 2026. Yksikön tietosuojavastaavina toimivat lastenkodin johtaja Miia Wetterbro ja vastaava ohjaaja Salla Linjamaa, jotka vastaavat siitä, että suunnitelmaa seurataan ja päivitetään.

Asiakastietojärjestelmän liittyvistä poikkeamista ja tietoturvallisuuden häiriöistä ilmoitetaan viipymättä Asiakastietolain 90§ mukaisesti tietojärjestelmäpalvelun tuottajalle eli Nappulan asiakaspalveluun tukiportaalin kautta. Muissa tietoturvallisuuden häiriöissä ollaan yhteydessä Lastenkoti Kivimäen IT-tukipalveluihin Smart Idea Oy:n IT-tukihenkilöihin, jotka voivat nopeasti reagoida mahdollisiin ongelmatilanteisiin.

Lastenkoti Kivimäen kulunvalvonta koostuu Verisuren hälytysjärjestelmästä. Hälytysjärjestelmän avulla henkilökunta voi hälyttää vartijan paikalle. Hälytysjärjestelmä aktivoi myös lastenkodin ikkunat, mikäli ikkunoiden kautta pyritään sisään tai ulos. Monitorivalvontaa lastenkodin sisätiloissa ei ole. Hälytysjärjestelmän käytöstä on erillinen ohjeistus työntekijöille.

Turva- ja kutsulaitteiden toimintavarmuudesta vastaa yrityksen toimitusjohtaja Simo Tuominen p. 050 356 4658 simo.tuominen@kairos.fi

7.6 Terveysthuollon laitteet ja tarvikkeet

Laitteiden ja tarvikkeiden turvallisesta käytöstä sekä vastuista ja velvoitteista on säädetty laissa lääkinnällisistä laitteista (719/2021). Lastenkoti Kivimäessä on verenpainemittari, alkometri, pikahuumeseuloja sekä lisäksi normaaleja kodeista löytyviä terveydenhuollon tarvikkeita kuten laastareita, haavanhoito- ja sidetarpeita sekä kuumemittari. Näistä lääkinnällisistä laitteista vastaa yksikön vastuusairaanhoitajat Josefina Myllyharju ja Elina Raadik.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköillä tulee olla seurantajärjestelmä laitteiden ja niiden käytön turvallisuuden varmistamiseksi (laki lääkinnällisistä laitteista 719/2021 34§). Lastenkoti Kivimäen lääkinnällisten laitteiden laiterekisterinä toimii yksinkertainen Word-tiedosto, mihin on koottu kaikki yksikössä olevat lääkinnälliset laitteet. Laitteet uusitaan tai kalibroidaan laitteen valmistajan ohjeistusten mukaisesti. Lääkinnälliset laitteet säilytetään erillään lääkkeistä. Lääkkeet säilytetään lääkehoitosuunnitelman mukaisesti niille tarkoitettussa tilassa kahden lukon takana. Laiterekisteri löytyy toimiston kaapista, jossa lääkinnällisiä laitteita säilytetään.

Terveysthuollon laitteista ja tarvikkeista tehtävät vaaratilanneilmoitukset

Mikäli terveydenhuollon laitteessa havaitaan vaaratilanne, tulee siitä ilmoittaa Fimealle sekä laitteen tai tarvikkeen valmistajalle, valtuutetulle edustajalle, maahantuojalle tai jakelijalle. Ilmoitus tulee tehdä, jos vaaratilanne johtuu laitteen tai tarvikkeen ominaisuuksista, ei-toivotuista sivuvaikutuksista, suorituskyvyn poikkeamasta tai häiriöstä, riittämättömästä merkinnästä, riittämättömästä tai virheellisestä käyttöohjeesta tai muusta käyttöön liittyvästä syystä. Ilmoitus on tehtävä myös silloin, kun laitteen tai tarvikkeen osuus tapahtumaan on epäselvä. Laitteesta tai tarvikkeesta on ilmoitettava tunnistamisen ja yksilöinnin kannalta riittävät tiedot ja onko laitteella CE-merkintä. Ilmoitukseen kirjataan tarkka tapahtuman kuvaus, aika, paikka ja jos potilaan ominaisuudet ovat mahdollisesti myötävaikuttaneet laitteella syntyneeseen vaaratilanteeseen. Potilaan henkilötietoja ei ilmoiteta.

Ilmoitukset tehdään sähköisesti ja kirjallisesti Fimean verkkosivuilta löytyvällä pdf-lomakkeella: https://fimea.fi/laakinnalliset_laitteet/vaatimukset-ammattimaisille-kayttajille/vaaratilanteista-ilmoittaminen

8. Asiakastietojen käsittely ja tietosuojat

Tietosuojat on koko lastenkoti Kivimäen yhteinen asia. Koko lastenkoti Kivimäen henkilöstö on koulutettu tietosuojat-asioihin erillisellä koulutuksella. Tietosuojan avulla varmistetaan yksilön yksityisyyden toteutuminen henkilötietojen käsittelyssä. Kunnioitamme yksilön oikeutta tietosuojaan käsittelemällä henkilötietoja soveltuvan lainsäädännön mukaisesti. Tietosuoja toteutettaessa kiinnitetään erityistä huomiota henkilö- ja potilastietojen salassapitoon, sekä siihen, että asiattomilla ei ole pääsyä tietoihin sekä siihen, että tietoja ei käytetä henkilöä vahingoittavasti.

Asiakastietojärjestelmä Nappulaan on luotu Tietosuojat/tietoturvat-poikkeamailmoitus ja kaikki tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät poikkeamat dokumentoidaan ja niistä ilmoitetaan tarvittaessa rekisteröidyille ja viranomaisille lastenkodin tietosuojavastaavien toimesta. Jokaisen Kivimäessä työskentelevän tulee ilmoittaa havaitsemistaan tietosuojaan liittyvistä vaaratapahtumista.

Asiakastietolain 7 §: n mukainen johtaja tietosuojat-asioissa on lastenkodin johtaja, joka toimii myös Lastenkoti Kivimäen tietosuojavastaavana. Lastenkodin johtaja sekä yksikön vastaava ohjaaja ovat käyneet tietosuojavastaavan koulutuksen ja koko henkilöstö on käynyt tietosuojan perusteet -koulutuksen. Lastenkodin johtaja ja vastaava ohjaaja vastaavat Lastenkoti Kivimäen esihenkilöinä siitä, että tietosuojaan liittyvää lainsäädäntöä noudatetaan sekä viranomaismääräyksiä noudatetaan.

Tietojen luovutus sosiaalityöntekijöille tai muulle viranomaistaholle hoidetaan käytännössä salatun sähköpostin kautta. Asiakassuhteen päättyessä asiakkaisiin liittyvät kirjaukset voidaan myös tulostaa ja lähettää kirjattuna kirjeenä sosiaalityöntekijälle. Lastenkoti Kivimäessä on lukittava arkistokaappi, missä jokaisella lapsella on oma kansio, missä säilytetään lasten omia salassa pidettäviä papereita.

Rekisteri- ja tietosuojaselosteiden nähtävillä olo ja asiakkaan informointi tietojen käsittelyyn liittyvissä kysymyksissä

25.5.2018 alkaen henkilötietojen käsittelyä ohjaa EU:n yleinen tietosuoja-asetus (GDPR) sekä 1.1.2019 voimaan astunut Tietosuojalaki, joka toimii henkilötietojen käsittelyä koskevana yleislakina. Lastenkoti Kivimäelle ei ole laadittu salassa pidettävien henkilötietojen käsittelyä koskeva selostetta, koska:

Sosiaalihuollonpalveluissa rekisteriselosteen/tietosuojaselosteen laatiminen ja saatavilla pitäminen on rekisterinpitäjän velvoite. Asiakassuhde lastenkoti Kivimäessä perustuu hyvinvointialueen toimeksiantoon tai myönnettyyn maksusitoumukseen. Toimeksiantosuhteissa rekisterinpitäjänä toimii kyseinen hyvinvointialue, jonka tietosuojaselostetta noudatetaan. Lastenkoti Kivimäki toimii lastensuojelua koskevien tietojen käsittelijänä palvelua meiltä ostavien hyvinvointialueiden lukuun. Lastensuojelua koskevien tietojen osalta pyydämme olemaan yhteydessä kyseiseen hyvinvointialueeseen. Palvelunjärjestäjän on se rekisterinpitäjänä laadittava ja pidettävä saatavilla.

9. Yhteenveto kehittämissuunnitelmasta

Palvelun laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyvistä kehittämistarpeista saadaan tietoa asiakkailta, asiakaspalautteiden kautta, henkilökunnalta ja riskienhallinnan kautta. Saadut kehittämistarpeet käydään läpi yksityiskohtaisesti ja niiden pohjalta laaditaan suunnitelma asioiden parantamiseksi.

Toiminnassa havaittuja kehittämistarpeita ovat:

Tiedonkulun ja sisäisen viestinnän parantaminen

Kirjallisten ohjeistusten päivittäminen

Varhaisen tuen suunnitelman kehittäminen

Vuoden 2026 lakimuutokset ja koulutus

10. Omavalvontasuunnitelman hyväksyntä

Omavalvontasuunnitelman hyväksyy ja vahvistaa toimintayksikön vastaava johtaja.

Paikka ja päiväys

Mäntsälä, 13.11.2025

Miia Wetterbro, Lastenkodin johtaja